

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Janusza Kusocińskiego w Bożym polu Wielkim
84-214 Bożepole Wielkie, ul. Szkolna 1
tel./fax 58 678 97 98
NIP 588-239-74-84 Regon 190945925

STANDARDY
OCHRONY MAŁOLETNICH
W SZKOLE PODSTAWOWEJ
IM. JANUSZA KUSOCIŃSKIEGO
W BOŻYMPOLU WIELKIM

Bożepole Wielkie, 2026r

Akty prawne na podstawie, których oparte są Standardy Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożymypolu Wielkim:

- 1) Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606), wprowadzającej obowiązek opracowania i stosowania standardów ochrony małoletnich przez podmioty pracujące z dziećmi/uczniami.
- 2) Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 560 z późn. zm.), określającej zasady ochrony dzieci przed przestępczością seksualną, w tym obowiązki pracodawców w zakresie weryfikacji osób dopuszczanych do pracy z małoletnimi.
- 3) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), regulującej system przeciwdziałania przemocy, w tym procedurę pomocy osobom doznającym przemocy, w szczególności dzieciom.
- 4) Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870), określającego tryb postępowania w sytuacji podejrzenia przemocy domowej.
- 5) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.), w szczególności przepisów penalizujących przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece oraz przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu małoletnich.
- 6) Ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.), określającej prawa dziecka, zakres władzy rodzicielskiej oraz obowiązki instytucji w zakresie ochrony dobra małoletniego.
- 7) Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 37 z późn. zm.), w zakresie szczególnych zasad przesłuchiwania małoletnich i ochrony ich praw w postępowaniu karnym.
- 8) Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2024 r. poz. 737 z późn. zm.), nakładającej na szkoły obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.
- 9) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), gwarantującej ochronę praw dziecka oraz ochronę przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.
- 10) Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526), zobowiązującej państwa oraz instytucje do podejmowania wszelkich działań na rzecz ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Powyższe akty prawne stanowią podstawę do wprowadzenia w placówce rozwiązań organizacyjnych i proceduralnych zapewniających małoletnim ochronę przed wszelkimi formami przemocy, zaniedbania, wykorzystania oraz naruszenia ich praw.

ROZDZIAŁ 1

PODSTAWOWE TERMINY

§ 1.

Ilekróć w niniejszych Standardach jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) Dyrektorze Szkoły, Dyrektorze – należy przez to rozumieć Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim;
- 2) Szkole, jednostce – należy przez to rozumieć Szkołę Podstawową im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim;
- 3) pracownikowi – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy wolontariackiej w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim; ;
- 4) partnerze współpracującym ze Szkołą – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie Szkoły na mocy odrębnych przepisów (np. pielęgniarka, higienistka, fotograf i inne osoby);
- 5) uczniu – należy przez to rozumieć każdą osobę uczęszczającą do Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim.
- 6) małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
- 7) opiekunie ucznia – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowieniu o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy;
- 8) przedstawiciel ustawowy – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługują władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- 9) zgodzie opiekuna małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;

10) krzywdzeniu małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Szkoły lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniechanie. Krzywdzeniem jest:

a) przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,

b) przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

c) przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

d) przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniechania,

e) zaniechanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;

11) dane osobowe ucznia – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację ucznia Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożym polu Wielkim;

12) osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożym polu Wielkim, pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów;

13) osobie odpowiedzialnej za Internet – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora Szkoły pracownika, sprawującego nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów na terenie Szkoły oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie.

ROZDZIAŁ 2

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM

A PERSONELEM SZKOŁY

§ 1

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

- 1) Dyrektor Szkoły, przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestr;
- 2) Dyrektor Szkoły uzyskuje informacje z Rejestru z dostępem ograniczonym za pośrednictwem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości;
- 3) Dyrektor od kandydata pobiera informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności;
- 4) pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 2.

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu Szkoły z jego uczniami:

- a) podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel Szkoły jest działanie dla dobra ucznia i w jego interesie. Personel traktuje dziecko/ucznia z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka/ucznia w jakiegokolwiek formie;
- b) zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi/uczniami obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy;
- c) znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do niniejszych Standardów.

2. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi/uczniami i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka/ucznia są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.

3. Pracownik Szkoły w kontakcie z dziećmi/uczniami:

- a) zachowuje cierpliwość i odnosi się do dziecka/ucznia z szacunkiem;
  - b) uważnie wysłuchuje uczniów i stara się udzielać im odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i ich wieku;
  - c) nie zawstydzia dziecka/ucznia, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
  - d) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
  - e) nie ujawnia drażliwych informacji o uczniu osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.
4. Decyzje dotyczące dziecka/ucznia powinny zawsze uwzględniać jego oczekiwania, ale również brać pod uwagę bezpieczeństwo pozostałych małoletnich.
5. Małoletni ma prawo do prywatności, odstępnie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a małoletni o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
6. W przypadku konieczności rozmowy z dzieckiem/ucznem na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie (przepis nie dotyczy szczególnych pracowników Szkoły, w tym pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, psychologa).
7. Pracownikowi Szkoły nie wolno w obecności dzieci/uczniów niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.
8. Pracownikowi Szkoły nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej ani stosować gróźb.
9. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do równego traktowania dzieci/uczniów, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
10. Pracownik Szkoły zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów uczniów.
11. Pracownik Szkoły nie może utrzymywać wizerunków dzieci/uczniów w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun ucznia nie wyraził na to zgody.

§ 3.

Pracownikowi Szkoły bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):

- 1) nawiązywać relacji seksualnych z dzieckiem/ucznem;
- 2) składać dziecku/uczniowi propozycje o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;

3) proponować dzieciom/uczniom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków oraz tzw. dopalaczy).

§ 4.

1. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia dzieciom/uczniom, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają stosowną pomoc, zgodną z instrukcją jej udzielania.
2. Wychowawcy oddziałów zobowiązani są do przedstawienia dzieciom/uczniom Standardów Ochrony Małoletnich, które obowiązują w Szkole i zapewnienia ich, iż otrzymają odpowiednią pomoc.
3. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją postępowania, obligatoryjnie w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu Standardów do poinformowania dyrekcji.

§ 5.

1. Jakikolwiek przemocowe zachowanie wobec dziecka/ucznia jest niedozwolone.
2. Nie można dziecka/ucznia popychać, bić, szturchać, itp.
3. Pracownikowi nie wolno dotykać dziecka/ucznia w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, dziecko/uczeń potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem małoletniego.
4. Kontakt fizyczny z dzieckiem/uczniem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
5. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu: łaskotanie, udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp.
6. Pracownik, który ma świadomość, iż dziecko/uczeń doznał jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z dzieckiem/uczniem, wykazując zrozumienie i wyczuwanie.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalny jest kontakt fizyczny pracownika z uczniem. Do sytuacji takich zaliczyć można:
  - a) pomoc uczniowi niepełnosprawnemu w czynnościach higienicznych, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a dziecko/uczeń/ jego opiekun wyrazi zgodę;
  - b) pomoc dziecku/uczniowi niepełnosprawnemu w spożywaniu posiłków;
  - c) pomoc dziecku/uczniowi niepełnosprawnemu w poruszaniu się po szkole.

§ 6.

1. Kontakt poza godzinami pracy z dziećmi/uczniami jest co do zasady zabroniony.
2. Nie wolno zapraszać dzieci/uczniów do swojego miejsca zamieszkania, spotkania z uczniem lub też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Szkoły.
3. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu z dzieckiem/uczniem, opiekunem lub też nauczycielem poza godzinami pracy Szkoły, dozwolone są środki:
  - a) służbowy telefon;
  - b) służbowy e-mail;
  - c) dziennik elektroniczny.
4. Jeśli pracownik musi spotkać się z dzieckiem/uczniem poza godzinami pracy Szkoły (lub jego opiekunem), wymagane jest poinformowanie o tym fakcie dyrekcji, a opiekun musi wyrazić na taki kontakt zgodę.
5. W przypadku, gdy pracownika łączą z dzieckiem/uczniem lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany on jest do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących innych uczniów, opiekunów i pracowników.

ROZDZIAŁ 3

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA

MAŁOLETNICH

§ 1.

1. Pracownicy Szkoły posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich, m.in. uczeń jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie, kradnie jedzenie, pieniądze, nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, podawane przez ucznia wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., dziecko/uczeń często je zmienia, boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu, dziecko/uczeń jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, okalecza się itp.
2. Jeżeli z objawami u dziecka/ucznia współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że uczeń jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka, pracownicy Szkoły niezwłocznie informują dyrektora i w porozumieniu z nim podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.
4. Pracownicy Szkoły monitorują sytuację i dobrostan dziecka/ucznia.

ROZDZIAŁ 4

ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ PRACOWNIKA, OSOBĘ TRZECIĄ, INNEGO MAŁOLETNIEGO LUB OPIEKUNA

§ 1.

1. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka/ucznia:

a) w przypadku zauważenia przez pracownika szkoły, opiekuna lub inną osobę, że małeletni jest krzywdzony, osoba ta ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji dyrektorowi oraz koordynatorowi ds. interwencji w sytuacjach krzywdzenia małeletnich/ wychowawcy klasy/pedagogowi/psychologowi;

b) w przypadku krzywdzenia dziecka/ucznia na terenie szkoły przez pracownika szkoły lub inną osobę:

- dyrektor wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu.
- dyrektor (ewentualnie inne osoby) w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan pomocy dziecku/uczniowi— na podstawie rozmów:

- z dzieckiem/uczniem (w obecności koordynatora ds. interwencji w sytuacjach krzywdzenia małeletnich, który sporządza notatkę z rozmowy),

-ze zgłaszającym fakt krzywdzenia dziecka/ucznia,

-z podejrzanym o krzywdzenie.

§ 2.

1. W każdym przypadku zauważenia krzywdzenia dziecka/ucznia należy uzupełnić Kartę Interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.

2. Kartę załącza się do akt osobowych małeletniego. W przypadku podejrzeń wobec pracownika, również do akt osobowych pracownika Szkoły.

ROZDZIAŁ 5

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO

§ 1.

Dane osobowe małeletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):

1) pracownik Szkoły ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;

2) dane osobowe dziecka/ucznia są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;

3) pracownik Szkoły jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych ucznia i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

§ 2.

Pracownik Szkoły może wykorzystać informacje o dziecku/uczniu w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości ucznia oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację ucznia.

§ 3.

1. Pracownik Szkoły nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.

2. Pracownik Szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik Szkoły jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

§ 4.

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia Szkoły. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje Dyrektor.

2. Dyrektor Szkoły, podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca pracownikowi sekretariatu przygotować wybrane pomieszczenie w celu realizacji materiału medialnego w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie Szkoły uczniów.

ROZDZIAŁ 6

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU MAŁOLETNIEGO

§ 1.

Pracownicy Szkoły uznając prawo ucznia do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka/ucznia.

§ 2.

1. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka/ucznia (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie Szkoły bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego.

2. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku dziecka/ucznia, pracownik Szkoły może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody.

3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 3.

1. Upublicznienie przez pracownika Szkoły wizerunku dziecka/ucznia utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna ucznia.

2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy dziecko/ucznia oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

ROZDZIAŁ 7

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNET. PROCEDURY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNET ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

§ 1.

1. Szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu oraz podejmuje działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju.

2. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim,:

a) Szkoła zapewnia personelowi i uczniom możliwość korzystania z Internetu w czasie trwania zajęć oraz poza nimi;

b) sieć szkolna jest monitorowana;

c) sieć szkolna jest zabezpieczona zgodnie z obowiązującymi Standardami Ochrony Małoletnich.

3. Za zabezpieczenie odpowiada osoba wyznaczona przez Dyrektora. Do zadań tej osoby należy między innymi:

a) zabezpieczenie sieci szkolnej przed niebezpiecznymi treściami,

b) instalacja oraz aktualizacja oprogramowania,

c) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje Dyrektorowi, który aranżuje dla ucznia

rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że uczeń jest krzywdzony, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji;

4. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika Szkoły, ma on obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik Szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez uczniów podczas zajęć;

5) w ramach godzin wychowawczych przeprowadza się z uczniami warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu (przynajmniej raz w roku szkolnym);

6) Szkoła ma obowiązek zapewnienia materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu.

ROZDZIAŁ 8

ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDY

§ 1.

1. Pomimo zastosowania procedury interwencji, dyrekcja tworzy grupę wsparcia dla pokrzywdzonego dziecka/ucznia.
2. W skład grupy każdorazowo wchodzi wychowawca oddziału, psycholog szkolny, pedagog szkolny.
3. Grupa może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
4. Grupa wsparcia spotyka się celem ustalenia jaka pomoc uczniowi będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
5. Grupa wsparcia tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach dziecka/ucznia.
6. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami/opiekunami/nauczycielami oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.
7. Wnioski ze spotkań z pedagogiem i psychologiem szkolnym stanowią dane wrażliwe uczniów i nie są dołączane do IPD, wyjątek stanowi sytuacja zagrożenia życia lub zdrowia dziecka/ucznia (np. o planowanym samobójstwie).

ROZDZIAŁ 9

PROCEDURY OKREŚLAJĄCE ZAKŁADANIE „NIEBIESKIE KARTY”

§1.

1. Głównym celem „Niebieskich Kart” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez Szkołę, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. Jeśli do jakiegokolwiek pracownika w Szkole przyjdzie dziecko/uczeń i zgłosi, iż wobec niego stosowana jest przemoc pracownik ten powinien wszcząć procedurę „Niebieskiej Karty”. Każde powzięcie informacji o zaistnieniu przemocy nakazuje rozpocząć działania.
3. Procedura „Niebieskiej Karty” stosowana jest każdorazowo w sytuacjach podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka/ucznia opisanych w rozdziale 3.
4. Procedura „Niebieskiej Karty” stanowi oddzielny dokument Szkoły Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożympolu Wielkim.
5. Procedurę „Niebieskiej Karty” stanowi załącznik nr 3 niniejszych standardów.

ROZDZIAŁ 10

ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDU OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU SZKOŁY DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

§1.

1. Procedura aktualizowania Standardu odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Dyrektor Szkoły wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Osoba wyznaczona przez Dyrektora Szkoły monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardu zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników Szkoły (raz na 2 lata) ankiety, której wzór stanowi załącznik nr 4 do niniejszego Standardu.
5. Po przeprowadzonej ankiecie, osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi Szkoły.
6. W ankiecie pracownicy Szkoły mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Szkole.

7. Dokonując monitoringu Standardów, Dyrektor Szkoły może wyznaczyć osobę do przeprowadzenia ankiety wśród uczniów, dotyczącej świadomości małoletnich z form pomocy realizowanych przez Szkołę. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 5 do niniejszego Standardu.
8. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardu może powołać zespół koordynujący, jeśli uzna, że taki zespół przyczyni się do lepszej realizacji Standardów bądź pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacji, gdy Standardy Ochrony Małoletnich będą wymagały aktualizacji.
9. W razie konieczności opracowuje zmiany w obowiązującym Standardzie i daje je do zatwierdzenia Dyrektorowi Szkoły.
10. Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom Szkoły nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.

ROZDZIAŁ 11

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I MAŁOLETNIM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

§ 1.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem Szkoły ogólnodostępnym dla personelu Szkoły, dzieci/uczniów oraz ich opiekunów.
2. Dokument jest dostępny w Sekretariacie Szkoły.
3. Dokument omawiany jest na pierwszym zebraniu z opiekunami w danym roku szkolnym (chyba, że ulegnie zmianie, wówczas omawiany jest również na pierwszym zebrań odbywającym się po wprowadzeniu zmian).
4. Nauczyciel daje opiekunowi do podpisania oświadczenie, że zapoznał się ze Standardami. Opiekun w oświadczeniu może zaproponować swoje sugestie. Jeśli takie się pojawią, nauczyciel przekazuje je osobie odpowiedzialnej za realizację Standardu. Oświadczenie stanowi załącznik nr 6 do niniejszych Standardów.
5. Nauczyciele, wychowawcy na lekcji wychowawczej mają obowiązek zapoznania dzieci/uczniów ze Standardami oraz omówienia ich w taki sposób, aby dzieci/uczniowie mogli go zrozumieć niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej.

ROZDZIAŁ 12

MONITORING STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 1.

1. Osobą odpowiedzialną za monitorowanie realizacji niniejszych Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem jest Dyrektor.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1 jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Standardów i za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów oraz za proponowanie zmian w Standardach Ochrony Małoletnich.
3. Szczegółowy opis „Standardów Ochrony Małoletnich” stanowi załącznik nr 7.

ROZDZIAŁ 13

ZAPISY KOŃCOWE

§ 1.

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Szkoły, uczniów i ich opiekunów, w szczególności poprzez wywieszenie w miejscu ogłoszeń dla pracowników lub poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej, jak również poinformowanie rodziców uczniów za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
3. Dokumentacja funkcjonująca w Szkole Podstawowej im. Janusza Kusocińskiego w Bożymyśle Wielkim, współtworząca politykę ochrony małoletnich:
  - a) Statut Szkoły;
  - b) Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
  - c) Procedury:
  1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.
  2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji.
  3. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu dzieci/uczniów.
  4. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.
  5. Kradzieże na terenie szkoły.

6. Posiadanie/używania przez uczniów narzędzi i środków niebezpiecznych.
7. Wypadek podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.
8. Nagła niedyspozycja zdrowotna dziecka/ucznia, zasłabnięcie (z uwzględnieniem przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej)
9. Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia
10. Ucieczka małoletniego ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych
11. Nieobecności dzieci/uczniów.
12. Oddalenie się dziecka/ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.
13. Nieodebrany małoletni ze świetlicy szkolnej przez rodziców/ opiekunów i samowolne oddalenie się ucznia z świetlicy.
14. Brak kontaktu z rodzicami/ opiekunami prawnymi dziecka/ucznia.
15. Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji/zajęć (wulgarne, agresywne zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, zachowaniu zagrażające bezpieczeństwu innych, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.)
16. Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego dziecka/ucznia wobec dzieci/uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole.
17. Zachowania agresywne dzieci/uczniów w stosunku do rówieśników.
18. Postępowanie wobec dziecka/ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.
19. Postępowanie w przypadku agresji dziecka/ucznia wobec nauczyciela, pracownika szkoły, innych osób dorosłych przebywających w szkole.
20. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec małoletniego.
21. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec małoletnich.
22. Korzystanie z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć szkolnych.
23. Pomoc ofiarom przemocy fizycznej i psychicznej oraz cyberprzemocy.
24. Samookaleczenia u małoletniego.
25. Postępowanie w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa małoletniego.
26. Małoletni przewlekłe chory.

27. Procedura postępowania w przypadku, kiedy dziecko/ucznia ze szkoły odbiera osoba nietrzeźwa.

28. Procedura ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi oraz zagrożeniami w Sieci Internet.

1. Instrukcja przebiegu ewakuacji w razie zagrożenia na terenie szkoły (*dostępna w wersji papierowej w pokoju nauczycielskim i na szkolnym korytarzu*)

2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji.

Za podejrzane należy uznać przedmioty lub substancje o nieznanym pochodzeniu, np. przypominające narkotyki, materiał wybuchowy, żrący, nieznaną substancję chemiczną. itp.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły zabezpiecza tymczasowo dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub substancje podejrzane.

Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły.

3. Dyrektor szkoły oddelegowuje pracownika szkoły do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.

4. Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia odpowiednie służby: Policję, Straż Pożarną i wydaje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów z budynku szkoły.

3. Obecność na terenie szkoły osób niepożądanych, zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia dyrektora szkoły.

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.

3. W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia Policję.

Zwierzę bez opieki właściciela na terenie szkoły.

1. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje małoletnich od zwierzęcia (nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku na polecenie nauczycieli dyżurujących wracają do budynku szkoły).

2. Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zawiadamia dyrektora.

3. Pracownik obsługi informuje dyrekcję szkoły i podejmowane są działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.

4. Pracownik obsługi lub osoba wyznaczona przez dyrektora wzywa Policję, ewentualnie służby weterynaryjne.

4. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia wychowawcę lub pedagoga/psychologa.

2. W przypadku braku ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje wychowawcę lub pedagoga/psychologa.

3. Wychowawca, a w przypadku jego nieobecności pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia i sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga/psychologa.

4. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych sprawcy oraz dyrekcję szkoły, którzy ustalają sposób wyciągnięcia konsekwencji.

5. Kradzieże na terenie szkoły.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od dziecka/ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.

2. Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy.

3. Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcy klasy poszkodowanego i sprawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi/psychologowi.

4. Wychowawca lub pedagog/psycholog, jeżeli istnieje taka konieczność, kontynuują wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.

5. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia, sposób wyciągnięcia konsekwencji wobec sprawcy.

6. W uzasadnionym przypadku pedagog/psycholog i wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu policji. O tym fakcie informują rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego i sprawcy.

Postanowienia dodatkowe:

a) Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze muzyki, gry elektroniczne, zabawki, itp./.

b) Na lekcji wychowania fizycznego rzeczy wartościowe np. (pieniądze, zegarek) pozostawiane są w szafce ucznia.

6. Posiadanie/używanie przez małoletniego narzędzi, przedmiotów i substancji niebezpiecznych oraz substancji uzależniających.

Niebezpieczne narzędzia, przedmioty i substancje: Za przedmioty niebezpieczne uważa się: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące, narkotyki, alkohol, nikotynę, leki psychotropowe oraz tzw. „dopalacze”, e-papierosy lub inne inhalatory nikotynowe.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez małoletniego niedozwolonego narzędzia lub substancji, nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu i podejmuje działanie zmierzające do jego zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych małoletnich).
2. Jeżeli małoletni nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga/psychologa, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.
3. Wychowawca bądź pedagog/psycholog odbiera niebezpieczny przedmiot, przeprowadza rozmowę z małoletnim wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o sposobie wyciągnięcia konsekwencji.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych małoletniego, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje przedmiot oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga/psychologa.
5. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to narkotyk, substancja lub przedmiot zagrożający zdrowiu i życiu dyrektor szkoły, pedagog/psycholog lub interweniujący nauczyciel wzywa policję.

7. Wypadek podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.

Wypadek ucznia – nagłe zdarzenie powodujące uraz, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w czasie pozostawiania małoletniego pod opieką szkoły: na terenie szkoły lub poza terenem szkoły (wycieczki, wyjścia pod opieką nauczycieli itp.).

1. Nauczyciel będący świadkiem wypadku niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, udziela pierwszej pomocy, wzywa pielęgniarkę szkolną, a w razie zagrożenia zdrowia i życia wzywa pogotowie ratunkowe.
2. Nauczyciel lub pielęgniarka szkolna o wypadku niezwłocznie powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych małoletniego, a w przypadku ciężkiego wypadku również dyrektora szkoły.

3. Nauczyciel informuje o okolicznościach wypadku pielęgniarkę oraz sporządza protokół wypadku.
4. Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone i wyprowadza pozostałe dzieci z pomieszczenia. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.
5. O każdym wypadku ciężkim dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp.
6. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie prokuratora, policję i kuratora oświaty.
7. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
8. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

8. Nagła niedyspozycja zdrowotna dziecka/ucznia, zasłabnięcie.

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia – gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

1. Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby informuje sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego pracownika o konieczności wezwania pielęgniarki szkolnej lub innego nauczyciela.
2. Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców poszkodowanego oraz ustala dalszą opiekę nad małoletnim.
3. W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat lub pedagoga/psychologa poprzez wyznaczonego nauczyciela. Osoba odbierająca informację powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala sposób odebrania poszkodowanego ze szkoły.
4. Do momentu odebrania przez rodziców/ opiekunów prawnych lub przyjazdu pogotowia dziecko/uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
5. W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka/ucznia nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego.

9. Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia tytoniu lub e-papierosa przez ucznia.

1. Nauczyciel nakazuje małoletniemu zwrot tytoniu/e-papierosa i informuje o zdarzeniu wychowawcę lub pedagoga/psychologa.

2. Wychowawca lub pedagog/psycholog powiadamia o zdarzeniu rodziców /prawnych opiekunów małoletniego oraz odnotowuje fakt w dokumentacji pedagoga/psychologa.

3. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowy z małoletnim i jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, konsekwencjach palenia tytoniu, formie konsekwencji wobec małoletniego.

10. Ucieczka małoletniego ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.

1. Nauczyciel, który stwierdził fakt ucieczki ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku elektronicznym. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy.

2. Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi. Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn ucieczki z lekcji oraz przekazanie informacji o konsekwencjach takiego postępowania.

3. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.

4. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga/psychologa, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.

5. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.

6. Powtarzające się ucieczki pedagog/psycholog zgłasza do sądu rodzinnego.

10. Nieobecności dzieci/uczniów.

1. Wszystkie nieobecności uczniów odnotowywane są w dzienniku elektronicznym. Rodzic ma obowiązek usprawiedliwić je w ciągu dwóch tygodni z godnie ze Statutem Szkoły.

2. W przypadku długotrwałego niedopełnienia obowiązku wynikającego z pkt. 1 wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa rodziców/opiekunów prawnych do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.

3. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi i odnotowuje ten fakt w dokumentacji pedagoga/psychologa. Rozmowa ma na celu przekazanie informacji o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych oraz zobowiązanie rodziców/opiekunów prawnych do większej kontroli nad dzieckiem.

4. Jeżeli został przez sąd przydzielony kurator społeczny, wychowawca lub pedagog/psycholog powiadamia o powyższej absencji ucznia również kuratora, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w dokumentacji pedagoga/psychologa.

5. Jeżeli sytuacja powtarza się, wychowawca informuje dyrektora szkoły, który wzywa rodzica do spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, wysyłając pisemne wezwanie listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

6. Jeżeli podjęte działania nie przynoszą pozytywnego skutku dyrektor szkoły kieruje sprawę na drogę postępowania egzekucyjnego.

12. Oddalenie się dziecka/ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.

1. Opiekun grupy/kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego małoletniego:

a. poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu

b. w miejscu zamieszkania opiekun grupy zapewnia pozostałym małoletnim opiekę a sam bezzwłocznie podejmuje poszukiwania.

2. Po odnalezieniu dziecka/ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:

a. wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji,

b. uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania,

c. jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia,

d. jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje dziecko/ucznia o sposobie wyciągnięcia konsekwencji,

e. informuje rodziców/ opiekunów prawnych

3. Jeśli poszukiwania dziecka/ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych.

4. Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

13. Nieodebrany małoletni ze świetlicy szkolnej przez rodziców/opiekunów i samowolne oddalenie się małoletniego ze świetlicy.

Samowolne oddalenie się ze świetlicy

1. Nauczyciel świetlicy ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego, odnotowuje w dokumentacji jego nieobecność. W przypadku, jeśli pełni opiekę jednoosobowo, powiadamia o fakcie dyrekcję szkoły.

2. Po odnalezieniu nauczyciel udziela mu upomnienia i informuje o konsekwencjach złamania zasad regulaminu oraz informuje o zaistniałym fakcie rodziców/opiekunów prawnych oraz wychowawcę klasy.
3. W przypadku nieodnalezienia małoletniego nauczyciel świetlicy informuje o fakcie rodziców /opiekunów prawnych, dyrektora.
4. Jeśli dalsze poszukiwania podjęte przez szkołę i rodziców nie przynoszą oczekiwanego rezultatu, dyrektor szkoły lub rodzic/opiekun prawny powiadamia policję.
5. Jeżeli zachowanie powtarza się nauczyciel świetlicy informuje pedagoga/psychologa i wychowawcę klasy, którzy w porozumieniu z rodzicami podejmują działania zapobiegawcze.

Nieodebrany małoletni ze świetlicy szkolnej przez rodziców/opiekunów

1. Nauczyciel świetlicy kontaktuje się telefonicznie z rodzicami/opiekunami prawnymi, ustala przyczyny zdarzenia i zapewnia małoletniemu opiekę do czasu ich przybycia.
2. Nauczyciel świetlicy przypomina rodzicom/opiekunom prawnym, że są zobowiązani do punktualnego odbioru dziecka ze świetlicy.
3. W przypadku braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi nauczyciel podejmuje decyzje o powiadomieniu Dyrektora. Nauczyciel zapewnia w tym czasie małoletniemu opiekę.
4. Jeżeli sytuacja powtarza się nauczyciel świetlicy informuje pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły, którzy rozpoznają sytuację i podejmują dalsze przewidziane prawem działania.

14. Brak kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka/ucznia.

1. W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica/opiekuna prawnego o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu z rodzicem: wiadomość w dzienniku elektronicznym, kontakt telefoniczny. Podjęte działania dokumentuje w dzienniku lekcyjnym.
2. W przypadku braku reakcji ze strony rodzica/opiekuna prawnego pedagog/psycholog wysyła list polecony.
3. W przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem i dyrektorem szkoły podejmuje dalsze przewidziane prawem działania.

15. Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji/zajęć (wulgarne, agresywne zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, zachowanie zagrażające bezpieczeństwu innych, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).

1. Nauczyciel prowadzący lekcję/zajęcia upomina słownie dziecko/ucznia, przeprowadza z nim rozmowę, a w przypadku braku reakcji, informuje o zachowaniu rodziców/opiekunów ucznia osobiście lub wpisując uwagę informacyjną w dzienniku elektronicznym.

2. W sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji innych osób nauczyciel powiadamia pedagoga/psychologa lub dyrektora szkoły poprzez skierowanie do wyznaczonej osoby.

3. Nauczyciel prowadzący lekcję/zajęcia informuje o zdarzeniu wychowawcę.

4. Wychowawca przeprowadza rozmowę z dzieckiem/ucznikiem oraz jego rodzicami /opiekunami prawnymi i ustala konsekwencję wobec ucznia.

5. W przypadku braku poprawy zachowania wychowawca w porozumieniu i w obecności nauczyciela prowadzącego lub pedagoga/psychologa przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. W przypadkach trudnych konsultuje się z zespołem pomocy psychologiczno – pedagogicznej w celu podjęcia działań zmierzających do zdyscyplinowania ucznia.

16. Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego dziecka/ucznia wobec dzieci/uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole.

1. Nauczyciel przerywa zachowanie agresywne, którego jest świadkiem i jeżeli jest taka możliwość przeprowadza wstępną rozmowę z dzieckiem/ucznikiem i ustala okoliczności zdarzenia.

2. Nauczyciel informuje wychowawcę o zdarzeniu i wstępnych ustaleniach, a w uzasadnionych przypadkach pedagoga/psychologa.

3. Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem, wpisuje uwagę informacyjną w dzienniku elektronicznym.

4. Jeżeli zachowania agresywne powtarzają się, wychowawca informuje pedagoga/psychologa który podejmuje inne działania:

a) przeprowadza rozmowę interwencyjną w obecności rodziców, rodzice zapoznają się z treścią zgody na zastosowanie interwencji ochronnej w sytuacji bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa (zał. 8)

b) wnioskuje o zwołanie zespołu pomocy psychologiczno - pedagogicznej, który ustali dalszą strategię działań,

c) pedagog/psycholog sporządza z podjętych działań notatki umieszczone w dokumentacji pedagoga/psychologa.

5. W sytuacji, kiedy małoletni w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych dzieci/uczniów, pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą małoletniego kieruje wnioskiem do sądu rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji dziecka/ucznia.

17. Zachowania agresywne dzieci/uczniów i innych osób nieletnich w stosunku do rówieśników.

Postępowanie wobec dziecka/ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa, (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.)

1. Nauczyciel niezwłocznie informuje o zdarzeniu pedagoga/psychologa oraz dyrektora szkoły i jeśli jest to możliwe, zatrzymuje i przekazuje sprawcę. Dyrektor szkoły wzywa rodziców/opiekunów prawnych. W przypadku braku reakcji ze strony rodziców, Dyrektor wzywa policję.

2. Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa .

3. Pedagog/psycholog w porozumieniu z nauczycielem lub wychowawcą ustala wstępnie okoliczności czynu, świadków zdarzenia i przekazuje te informacje rodzicom/policji i sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga/psychologa.

4. Pedagog/psycholog jest obecny podczas wykonywania czynności przez policję przewidzianych prawem.

5. W sytuacjach wyjątkowych (zagrożenie życia, nieobecność dyrektora i pedagoga/psychologa w godzinach zajęć popołudniowych w szkole, zajęć poza szkołą) nauczyciel bezzwłocznie powiadamia o przestępstwie (zdarzeniu) policję.

18. Postępowanie wobec małoletniego, który stał się ofiarą czynu karalnego.

1. Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, wzywa pielęgniarkę, a w razie konieczności karetkę pogotowia.

2. Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga/psychologa oraz rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.

3. Pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia policję i ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje policji i rodzicom/prawnym opiekunom. Z podjętych działań sporządza notatkę umieszczoną w dokumentacji pedagoga/psychologa.

9. Postępowanie w przypadku agresji małoletniego wobec nauczyciela, pracownika szkoły, innych osób dorosłych przebywających w szkole.

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły/ inna osoba informuje o zdarzeniu pedagoga/psychologa lub dyrektora szkoły.

2. Pedagog/psycholog ustala przebieg zajścia i świadków zdarzenia. Sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga/psychologa.

3. Pedagog/psycholog wzywa do szkoły rodziców / opiekunów prawnych ucznia, informuje o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec małoletniego.

4. Zawiadomienie policji odbywa się na wniosek poszkodowanego.

5. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrektora, w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie o zdarzeniu policję.

20. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec małoletniego.

1. Po uzyskaniu informacji o zdarzeniu od dziecka/ucznia/rodzica/pracownika szkoły, dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające.
2. Dyrektor szkoły informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych.
3. Dyrektor sporządza z podjętych działań notatkę potwierdzoną podpisem rodzica i umieszczoną w dokumentacji pedagoga/psychologa.
4. Dyrektor szkoły podejmuje przewidziane prawem działania wobec pracownika.

21. Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec małoletnich.

1. Nauczyciel/ pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnego rozpoznania okoliczności zdarzenia.
2. Nauczyciel/pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. W przypadku gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
4. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrekcji w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

22. Korzystanie z telefonu komórkowego oraz innych urządzeń elektronicznych podczas zajęć szkolnych.

1. Po przyjeździe do szkoły telefony komórkowe powinny być wyłączone lub wyciszone. W nagłych przypadkach można skorzystać z telefonu stacjonarnego znajdującego się w sekretariacie szkoły.
2. Wychowawcy informują uczniów na początku roku szkolnego o warunkach korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych podczas pobytu w szkole.
3. Nauczyciel, który stwierdzi, że uczeń korzysta z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych podczas lekcji, ustnie upomina ucznia i wydaje polecenie wyłączenia i schowania urządzenia.
4. W przypadku powtarzających się upomnień nauczyciel lub wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców / opiekunów prawnych ucznia poprzez wpis w dzienniku elektronicznym.

23. Pomoc ofiarom przemocy fizycznej i psychicznej oraz cyberprzemocy.

1. Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.

2. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
3. Wychowawca i pedagog/psycholog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
4. Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany i nieletni).
5. Jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca postępuje zgodnie z zasadami oceny negatywnego zachowania zawartymi w WSO.
6. W innych przypadkach pedagog/psycholog zawiadamia policję lub informuje rodzica/opiekuna prawnego o możliwości złożenia zawiadomienia na policji. Sporządza notatkę przechowywaną w dokumentacji pedagoga/psychologa.
7. Wychowawca i pedagog/psycholog monitorują sytuację ofiary, sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

24. Samookaleczenia u małoletniego.

Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć lub podjął próbę samookaleczenia każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

1) Postępowanie w sytuacji, w której uczeń dokonuje samookaleczenia:

1. Należy uniemożliwić uczniowi kontynuowanie czynności samookaleczenia poprzez zastosowanie stanowczej perswazji z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
2. Jeżeli wydarzenie miało miejsce podczas zajęć lekcyjnych, zapewnić opiekę pozostałym uczniom z pomocą innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
3. Niezwłocznie poinformować o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga/psycholog i wychowawcę klasy, do której chodzi uczeń dokonujący samookaleczenia.
4. Wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa rodziców ucznia, informuje o zdarzeniu i zobowiązuje do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka. Przekazuje ucznia pod opiekę rodziców.
5. Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje rodziców o możliwości wsparcia psychologicznego na terenie szkoły.
6. Ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa.

2) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń ma ślady świadczące o samookaleczaniu się (informacja od samego ucznia, kolegów, nauczycieli).

1. Wychowawca lub pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z uczniem i diagnozuje sytuację oraz powiadamia rodziców/opiekunów prawnych o zaistniałej sytuacji i prosi o niezwłoczne przybycie do szkoły.
2. Wychowawca lub pedagog/psycholog przekazują ucznia pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) i zobowiązują ich do konsultacji psychiatrycznej ich dziecka.
3. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny informuje rodziców o możliwości wsparcia psychologicznego na terenie szkoły.
4. O zdarzeniu należy poinformować dyrektora szkoły.
5. Ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa.

25. Postępowanie w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa małoletniego.

Każdy pracownik ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły

1) Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

1. O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei.
- Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu.
- Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów.
- Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie.
- Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność.
- Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań.
- Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu.
- Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
- Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych.
- Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo.

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog/psycholog podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- Jednocześnie ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia.
- Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia w celu występowania ustalenia przyczyn, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia.
- Przekazują informację o zagrożeniu rodzicom i dyrektorowi szkoły.
- Ustalają z rodzicami/opiekunami prawnymi zasady wzajemnych kontaktów, proponują wsparcie psychologiczne na terenie szkoły lub poza nią (opieka psychologa lub wizyta u lekarza specjalisty).

- Ze zdarzenia sporządzona zostaje notatka służbowa.

2) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog/psycholog oraz dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- Nie pozostawiają małoletniego samego, próbują przeprowadzić go w ustronne, bezpieczne miejsce (gabinet dyrektora, pedagoga/psychologa lub pielęgniarki szkolnej).
- Informują o zaistniałej sytuacji i zagrożeniu rodziców/opiekunów prawnych ucznia. Należy przekazać informację o potrzebie wsparcia przez psychologa spoza terenu szkoły lub lekarza specjalistę.
- Przekazują małoletniego pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji, PCPR, OPS, Sąd).

3) Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

1. Po powzięciu informacji, że małoletni podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog/psycholog podejmują następujące działania:

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych.
- Dyrektor szkoły, pedagog/psycholog oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z małoletnim i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic/opiekun poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog/psycholog przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią (psycholog, psychoterapeuta, lekarz specjalista).
- O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy służbowej w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.
- Dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog/psycholog planują dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej lub psychiatrycznej poza szkołą.
- W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.
- Pedagog/psycholog oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

4) Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

1. Wychowawca lub pedagog/psycholog zbiera wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia i przekazuje dyrektorowi szkoły.
2. Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.
3. Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne opracowanie planu dalszych działań.
4. Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej.
5. Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawcę przy wsparciu pedagoga i psychologa.
6. Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
7. Udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom.
8. Unikanie umedialniania problemu.
9. Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

4.6. Małoletni przewlekle chory.

Choroba przewlekła to proces patologiczny trwający ponad 4 tygodnie, cechujący się brakiem nasilonych objawów chorobowych.

Obowiązki i sposoby pomocy przewlekle choremu dziecku

1. Rodzic:

- W przypadku małoletniego rozpoczynającego naukę w szkole rodzic najpóźniej do 1 września powinien dostarczyć wychowawcy informacje o stanie zdrowia dziecka/ucznia przewlekle chorego, objawach choroby, zagrożeniach zdrowotnych, przyjmowanych lekach i ich wpływie na organizm.
- Jeśli choroba zostanie zdiagnozowana podczas uczęszczania do szkoły rodzic powinien niezwłocznie poinformować o tym fakcie wychowawcę.
- Rodzic/opiekun jest zobowiązany do stałej współpracy z wychowawcą dziecka chorego.

2. Wychowawca:

- 1) W sytuacji, gdy w klasie jest uczeń przewlekle chory, wychowawca powinien pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu;
- 2) Wychowawca jest zobowiązany do przekazania informacji Radzie Pedagogicznej i pozostałym pracownikom szkoły o sposobach postępowania z chorym dzieckiem/ucniem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

3. Nauczyciele:

- 1) Nauczyciele są zobowiązani dostosować formy pracy dydaktycznej, dobór treści i metod oraz organizację nauczania do możliwości psychofizycznych tego dziecka/ucznia, a także do objęcia go różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- 2) W przypadku nasilenia choroby u dziecka/ucznia podczas pobytu w szkole dyrektor, pedagog/psycholog lub nauczyciel niezwłocznie informuje o zaistniałej sytuacji rodziców lub prawnych opiekunów.

4. Dyrektor:

1) Organizuje szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem/uczniem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.

ASTMA

1. Astma oskrzelowa jest najczęstszą przewlekłą chorobą układu oddechowego u dzieci. Istotą astmy jest przewlekły proces zapalny toczący się w drogach oddechowych, który prowadzi do zwiększonej skłonności do reagowania skurczem na różne bodźce i pojawienia się objawów choroby.

2. OBJAWY

Jednym z podstawowych objawów jest duszność jako subiektywne uczucie braku powietrza spowodowane trudnościami w jego swobodnym przechodzeniu przez zwężone drogi oddechowe. Gdy duszność jest bardzo nasiloną może-my zauważyć, że usta dziecka a także inne części ciała są zasinione. Konsekwencją zwężenia oskrzeli jest pojawienie się świszczącego oddechu. Częstym objawem astmy oskrzelowej jest kaszel. Najczęściej jest to kaszel suchy, napadowy, bardzo męczący.

3. PRZYCZYNY ATAKU

Zaostrzenie astmy może być wywołane przez: kontakt z alergenami, na które uczulone jest dziecko, kontakt z substancjami drażniącymi drogi oddechowe, wysiłek fizyczny, zimne powietrze, dym tytoniowy, infekcje.

4. POSTĘPOWANIE:

- W przypadku wystąpienia duszności należy podać dziecku wziewny lek rozkurczający oskrzela zgodnie z zaleceniem lekarza.
- Po wykonaniu 1 pierwszej inhalacji należy powiadomić rodziców dziecka o wystąpieniu zaostrzenia.
- W przypadku duszności o dużym nasileniu powinno się wezwać Pogotowie Ratunkowe. W czasie oczekiwania na przyjazd karetki pogotowia dziecko wymaga ciągłego nadzoru osoby dorosłej.
- Dodatkowo bardzo ważne jest zapewnienie dziecku spokoju oraz odizolowanie od osób trzecich.

CUKRZYCA

1. Cukrzyca to grupa chorób metabolicznych charakteryzujących się hiperglikemią (wysoki poziom glukozy we krwi – większy od 250mg%). Obecnie w Polsce wśród dzieci i młodzieży dominuje cukrzyca typu 1 – ten typ cukrzycy ma podłoże genetyczne i autoimmunologiczne.

2. Cukrzyca nie jest chorobą, która powinna ograniczać jakiegokolwiek funkcjonowanie dziecka/ucznia, tylko wymaga właściwej samokontroli i obserwacji.

3. Ćwiczenia fizyczne, sport i rekreacja połączone z ruchem są korzystne dla dzieci/uczniów chorych na cukrzycę. Wspierają prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny, pomagają rozwijać samodyscyplinę, gratyfikują, dają przyjemność i satysfakcję. Najważniejszym problemem przy wykonywaniu wysiłku fizycznego u dzieci z cukrzycą jest ryzyko związane z wystąpieniem hipoglikemii (niedocukrzenia stężenie glukozy we krwi mniejsze niż 60 mg%).

4. W szkole powinien znajdować się „kącik” dla ucznia z cukrzycą, czyli ustronne miejsce, w którym dziecko z cukrzycą będzie mogło spokojnie, bezpiecznie i higienicznie wykonać badanie poziomu glikemii oraz wykonać wstrzyknięcie insuliny.

1) OBJAWY HIPOGLIKEMII – niedocukrzenia:

1. Bładość skóry, nadmierna potliwość, drżenie rąk.
2. Ból głowy, ból brzucha.
3. Szybkie bicie serca.
4. Uczucie silnego głodu/wstręt do jedzenia.
5. Osłabienie, zmęczenie.
6. Problemy z koncentracją, zapamiętywaniem.
7. Chwiejność emocjonalna, nietypowe zachowanie dziecka.
8. Napady agresji lub wesołkowatości.
9. Ziewanie/senność.
10. Zaburzenia mowy, widzenia i równowagi.
11. Zmiana charakteru pisma.
12. Uczeń nielogicznie odpowiada na zadawane pytania.
13. Kontakt ucznia z otoczeniem jest utrudniony lub traci przytomność.

2) POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach lub saszetkach, płynny miód.)

3) NIE WOLNO

1. Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
2. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.

4) OBJAWY HIPERGLIKEMII

1. Wzmoczone pragnienie, potrzeba częstego oddawania moczu.
2. Rozdrażnienie, zaburzenia koncentracji.
3. Złe samopoczucie, osłabienie, przygnębienie, apatia.

5) O rozwoju kwasicy cukrzycowej może świadczyć, jeżeli do ww. objawów dołączą:

1. ból głowy, ból brzucha,
2. nudności i wymioty,
3. ciężki oddech.

Należy wtedy bezzwłocznie:

1. zbadać poziom glukozy.
2. skontaktować się z rodzicami lub wezwać pogotowie.

6) POSTĘPOWANIE PRZY HIPERGLIKEMII

1. Podajemy insulinę (tzw. dawka korekcyjna),
2. Uzupełniamy płyny (małoletni powinien dużo pić, przeciętnie 1litr w okresie 1,5-2 godz., najlepszym płynem jest niegazowana woda mineralna),
3. W razie stwierdzenia hiperglikemii dziecko nie powinno jeść, dopóki poziom glikemii nie obniży się.

7) POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII LEKKIEJ – dziecko jest przytomne, w pełnym kontakcie, współpracuje z nami, spełnia polecenia:

1. Sprawdzić poziom glukozy we krwi potwierdzając niedocukrzenie.
2. Podać węglowodany proste (sok owocowy, coca-cola, cukier spożywczy rozpuszczony w wodzie lub herbacie, glukoza w tabletkach lub saszetkach, płynny miód.
3. **NIE WOLNO** Zastępować węglowodanów prostych słodyczami zawierającymi tłuszcze, jak np. czekolada, ponieważ utrudniają one wchłanianie glukozy z przewodu pokarmowego).
4. Ponownie oznaczyć glikemię po 10-15 minutach.
5. Zawsze należy dążyć do ustalenia przyczyny niedocukrzenia.

8) POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII ŚREDNIO – CIĘŻKIEJ – dziecko ma częściowe zaburzenia świadomości, pozostaje w ograniczonym kontakcie z nami, potrzebuje bezwzględnej pomocy osoby drugiej:

1. Oznaczyć glikemię i potwierdzić niedocukrzenie.
2. Jeżeli dziecko może połykać podać do picia płyn o dużym stężeniu cukru (np. 3-5 kostek cukru rozpuszczonych w ½ szklanki wody, coli, soku).
3. Jeżeli dziecko nie może połykać postępujemy tak jak w przypadku glikemii ciężkiej.

9) POSTĘPOWANIE PRZY HIPOGLIKEMII CIĘŻKIEJ – dziecko jest nieprzytomne, nie ma z nim żadnego kontaktu, nie reaguje na żadne bodźce, może mieć drgawki.

Dziecku, które jest nieprzytomne **NIE WOLNO** podawać niczego do picia ani do jedzenia do ust!!!

1. Układamy dziecko na boku.
2. Wstrzykujemy domięśniowo glukagon, jest to zastrzyk ratujący życie.
3. Wzywamy pogotowie ratunkowe.
4. Kontaktujemy się z rodzicami dziecka.
5. Dopiero gdy dziecko odzyska przytomność (po podaniu glukagonu powinno odzyskać przytomność po kilkunastu minutach) i jeżeli będzie w dobrym kontakcie można mu podać węglowodany doustnie (sok, cola, tabletki lub saszetki glukozy).

U dzieci leczonych pompą:

1. Zatrzymaj pompę.
2. Potwierdź hipoglikemię.

3. Jeżeli dziecko jest przytomne podaj węglowodany proste.

4. Oczekaj 10-15 minut i zbadaj ponownie poziom glukozy we krwi, jeżeli nie ma poprawy podaj ponownie cukry proste.

5. Jeżeli objawy ustąpią i kontrolny pomiar glikemii wskazuje podnoszenie się stężenia glukozy, włącz pompę i podaj kanapkę lub inne węglowodany złożone.

6. Jeżeli dziecko jest nieprzytomne lub ma drgawki połóż je w pozycji bezpiecznej, podaj domięśniowo zastrzyk z glukagonu i wezwij karetkę pogotowia. Po epizodzie hipoglikemii nie zostawiaj dziecka samego! Dziecko nie może podejmować wysiłku fizycznego dopóki wszystkie objawy hipoglikemii nie ustąpią!

10) Szkolny kodeks praw dziecka/ucznia z cukrzycą – każdemu dziecku/uczniowi z cukrzycą typu 1 należy zapewnić w szkole:

1. Możliwość zmierzenia poziomu glukozy na glukometrze w dowolnym momencie, także w trakcie trwania lekcji.

2. Możliwość podania insuliny.

3. Możliwość zmiany zestawu infuzyjnego w przypadku leczenia osobista pompą insulinową w odpowiednich warunkach zapewniających bezpieczeństwo i dyskrecję.

4. Możliwość spożycia posiłków o określonej godzinie, a jeśli istnieje taka potrzeba, nawet w trakcie trwania lekcji.

5. Możliwość zaspokojenia pragnienia oraz możliwość korzystania z toalety, także w czasie trwania zajęć lekcyjnych.

6. Możliwość uczestniczenia w pełnym zakresie w zajęciach wychowania fizycznego oraz różnych zajęciach pozaszkolnych, np. wycieczkach turystycznych, zielonych szkołach.

11) Niezbędny szkolny, czyli co uczeń z cukrzycą zawsze powinien mieć ze sobą w szkole:

1. Pen – „wstrzykiwacz” z insuliną.

2. Pompę insulinową, jeżeli jest leczony przy pomocy pompy.

3. Nakłuwacz z zestawem igieł.

4. Glukometr z zestawem pasków oraz gazików.

5. Plastikowy pojemnik na zużyte igły i paski.

6. Drugie śniadanie lub dodatkowe posiłki przeliczone na wymienniki np. przeznaczone na „zabezpieczenie” zajęć wf w danym dniu.

7. Dodatkowe produkty – sok owocowy, tabletki lub saszetki z glukozą w razie pojawienia się objawów hipoglikemii.

8. Telefon do rodziców.

9. Informację w postaci kartki lub bransoletki na rękę, która informuje, że dziecko choruje na cukrzycę.

10. Glukagon (zestaw w pomarańczowym pudełku).

EPILEPSJA

Padaczką określamy skłonność do występowania nawracających, nie prowokowanych napadów. Napadem padaczkowym potocznie nazywamy napadowo występujące zaburzenia w funkcjonowaniu mózgu objawiające się widocznymi zaburzeniami, zwykle ruchowymi. Niekiedy jedynym widocznym objawem napadu są kilkusekundowe zaburzenia świadomości. Napady padaczkowe dzieli się na napady pierwotne uogólnione oraz napady częściowe (zlokalizowane).

Zespoły padaczkowe wieku dziecięcego – zespół Westa, zespół Lennoxa-Gastauta, dziecięca padaczka nieświadomości (piknolepsja), padaczka Rolanda, młodzieńcza padaczka nieświadomości, zespół Janza, padaczka odruchowa, omdlenia odruchowe, napady rzekomopadaczkowe. Leczenie padaczki jest procesem przewlekłym, wymaga systematycznego, codziennego podawania leków. Nagłe przerwanie leczenia, pominięcie którejś dawki, może zakończyć się napadem lub stanem padaczkowym. Z tego powodu tak ważne jest aby pacjent mógł systematycznie przyjmować leki. W trakcie włączania leczenia lub jego modyfikacji dziecko może wykazywać objawy senności, rozdrażnienia, zawrotów głowy.

1) W RAZIE WYSTĄPIENIA NAPADU NALEŻY:

1. Przede wszystkim zachować spokój.
2. Ułożyć chorego w bezpiecznym miejscu w pozycji bezpiecznej, na boku.
3. Zabezpieczyć chorego przed możliwością urazu w czasie napadu – zdjąć okulary, usunąć z ust ciała obce, podłożyć coś miękkiego pod głowę.
4. Asekurować w czasie napadu i pozostać z chorym do odzyskania pełnej świadomości.
5. Niezwłocznie poinformować rodziców (opiekunów prawnych).
6. W uzasadnionym przypadku wezwać karetkę pogotowia.

2) NIE WOLNO:

1. Podnosić pacjenta.
2. Krępować jego ruchów.
3. Wkładać czegokolwiek między zęby lub do ust.

Pomoc lekarska jest potrzebna, jeżeli był to pierwszy napad w życiu lub napad trwał dłużej niż 10 minut albo jeśli po napadzie wystąpiła długo trwająca gorączka, sugerująca zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

Dziecko/uczeń z ADHD, czyli zespołem hiperkinetycznym

W pracy szkolnej uczniowie z ADHD wymagają od nauczycieli:

- Poznania i zrozumienia specyficznych zachowań i emocji dziecka/ucznia (tj. brak koncentracji na szczegółach, trudności z utrzymaniem uwagi na zadaniach i grach, nierespektowanie podanych kolejno instrukcji, kłopoty z dokończeniem zadań i wypełnianiem codziennych obowiązków, dezorganizacja, szybkie rozpraszanie się pod wpływem bodźców zewnętrznych, nadmierna ruchliwość i gadatliwość, przerywanie bądź wtrącanie się do rozmowy)

- Akceptacji, pozytywnego wsparcia, nasilonej w stosunku do innych uczniów uwagi i zainteresowania.

- Organizacji środowiska zewnętrznego w formie porządku i ograniczenia bodźców.
- Stosowania wzmocnień (pochwał, nagród)
- Skutecznego komunikowania (krótkie instrukcje, powtarzanie)
- Konsekwencji w postępowaniu i ustalenia obowiązującego systemu norm i zasad.
- Elastyczności pracy dającej możliwość dodatkowej aktywności i rozładowania emocji.

Dziecko/uczeń z zaburzeniami lękowymi

Jeśli nauczyciel zauważy powtarzające się zaburzenia lękowe powinien ten fakt zgłosić rodzicom ucznia.

Zasady postępowania z uczniem z zaburzeniami lękowymi:

1. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa w relacji uczeń- nauczyciel- klasa;
2. stosowanie pochwał nawet za małe osiągnięcia;
3. ograniczenie odpytywania na forum klasy;
4. normalizowanie reakcji lękowych i pokazywanie adaptacyjnej funkcji lęku;
5. uczenie techniki rozwiązywania problemów i radzenia sobie ze stresem.

27. Procedura postępowania w przypadku, kiedy dziecko/ucznia ze szkoły odbiera osoba nietrzeźwa.

W przypadku stwierdzenia u osoby odbierającej dziecko/ucznia stanu nietrzeźwości (od której wyczuwa się alkohol) należy przeprowadzić rozmowę interwencyjną z udzieleniem informacji o braku możliwości odbioru dziecka/ucznia w obecności innego pracownika szkoły.

1. O fakcie należy powiadomić dyrektora szkoły.
2. Spisanie notatki ze zdarzenia.
3. Zawiadomienie innych opiekunów o zdarzeniu z dyrektywą odbioru dziecka/ucznia.
4. W przypadku, kiedy nie ma innej osoby uprawnionej do odbioru dziecka/ucznia wezwanie policji.
5. W sytuacji powtarzania się powyższych incydentów należy zawiadomić sąd rodzinny w celu rozeznania sytuacji rodzinnej małoletniego.

28. Procedura ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi oraz zagrożeniami w Sieci Internet.

1. Celem procedury jest ochrona uczniów przed dostępem do treści:

- pornograficznych,
- przemocowych,
- nawołujących do nienawiści,
- promujących zachowania autodestrukcyjne,
- propagujących używki,
- nielegalnych.

Zapobieganie zjawiskom:

- cyberprzemocy,
- groomingu,
- sekstingu,
- hejtu,
- kradzieży tożsamości,
- uzależnienia od Internetu.

2. Określenie zasad reagowania w sytuacji zagrożenia.

Szkoła zapewnia zabezpieczenie sieci internetowej poprzez:

- stosowanie filtrów treści,
- blokowanie stron o charakterze szkodliwym,
- zabezpieczenie hasłem dostępu do sieci Wi-Fi,
- regularną aktualizację oprogramowania.

Wyznacza osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo cyfrowe – nauczyciel informatyki.

3. W szkole prowadzone są zajęcia z zakresu:

- bezpiecznego korzystania z Internetu,
- ochrony danych osobowych,
- reagowania na cyberprzemoc,
- higieny cyfrowej.

4. Zasady korzystania z Internetu w szkole:

- Uczniowie korzystają z Internetu wyłącznie pod nadzorem nauczyciela.

Zabrania się:

- wchodzenia na strony o treści nieodpowiedniej,
- nagrywania i publikowania wizerunku innych osób bez zgody,
- używania Internetu do ośmieszania, zastraszania lub wykluczania innych.

5. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń w szkole:

- miał kontakt z treściami pornograficznymi,
- doświadcza cyberprzemocy,

- jest ofiarą groomingu,
  - otrzymuje niepokojące wiadomości,
- nauczyciel:
- niezwłocznie zabezpiecza dowody (np. zrzuty ekranu).
  - informuje wychowawcę oraz pedagoga/psychologa szkolnego.
  - powiadamia dyrektora szkoły.
  - zostają poinformowani rodzice ucznia.

W sytuacjach poważnych (np. pornografia dziecięca, groźby karalne) szkoła zawiadamia:

- Policję,
- sąd rodzinny,
- inne właściwe instytucje.

Bożymyśle, 26.07.2026.

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej w Bożymyśle Wielkim
Danuta Milewczyk
Danuta Milewczyk